

OKROŽNICA

3 - 2012

21. november 2012

Beseda predsednika

Spoštovani!

Okrožnica ZASSS, ki je pred vami, prinaša rezultate dveh poizvedb, ki jih je izvedla naša Zveza preko svojih članov. Z zbranimi podatki želimo na mesto splošnih razprav, ki praviloma ostajajo brez epiloga, postaviti temelj za argumentiran pogovor, ki bo obrodil sadove – konkretna dejanja.

Podatki o cenah delovnih zvezkov, ki jih ZASSS zbira že drugo leto, dosegajo svoj namen. Izkušnje s šol, kjer sveti staršev ob sodelovanju ravnateljev stopijo v aktiven dialog z aktivni učiteljev, so pozitivne. Učitelji svojo izbiro temeljito pretehtajo in predlagani seznam delovnih zvezkov (navadno na seji sveta staršev) strokovno utemeljijo. S takim načinom dela so praviloma zadovoljni vsi udeleženci in s potrditvijo seznamov ni težav. Nemalokrat se pokaže, da je tako opravljena izbira tudi racionalnejša (cenejša) in upamo, da bo v prihodnje čim več šol sledilo takemu načinu dela.

Podatki o posledicah prepovedi začetka pouka pred 7:30, ki je stopila v veljavo z letošnjim šolskim letom, so bili prav tako zbrani z namenom odpiranja dialoga. Spomladi, ko je ministrstvo to določbo zapisalo v predlog Pravilnika o šolskem koledarju, je ZASSS predlagala njen umik, saj smo predvidevali, da bo, predvsem na šolah izven urbanih središč, povzročila težave pri organizaciji pouka in prevoza učencev. Predloga ministrstvo takrat ni upoštevalo, zdaj pa želimo pogovor ponovno odpreti – tokrat na podlagi podatkov, ki smo jih zbrali in kažejo, da so bila naša predvidevanja žal pravilna in so z ukrepom v resnici prizadete predvsem šole v manjših krajih. Pričakujemo, da bo ministrstvo podatkom prisluhnilo in bo pripravljeno ukrep popraviti tako, da bodo lahko šole, skupaj s starši in tudi občino kot plačnikom šolskih prevozov, prilagodile začetek pouka tako, da bo najbolj ustrezal danostim okolja, v katerem s šola nahaja.

Zahvaljujem se vsem kolegom, ki ste sodelovali pri analizi podatkov in pripravi poročil, predvsem pa vsem našim članom, ki ste podatke posredovali. Struktura ZASSS omogoča, da preko svetov staršev dosežemo vse včlanjene šole, zato lahko učinkovito zberemo podatke s terena. Večje kot je število podatkov, bolj prepričljiv argument lahko oblikujemo. Verjamem, da lahko na podoben ali celo večji odziv računamo tudi v prihodnje.

Tone Meden

Analiza cen delovnih zvezkov

Delovna skupina (DS) za učbenike je tudi letos nadaljevala svoje delo in zbrala ter analizirala podatke o skupnih nabavnih cenah delovnih zvezkov(DZ).

DS za učbenike je spomladi 2012 izdelala enotno metodologijo zbiranja podatkov o skupni nabavni ceni DZ in drugih učnih gradiv za posamezen razred osnovne šole, s čimer smo se želeli izogniti sistemskim napakam pri zbiranju teh podatkov. Metodologija je bila sprejeta na 2. zasedanju Skupščine ZASSS, 14. aprila 2012 v Gornji Radgoni in je bila posredovana svetom staršev preko naših članov.

MIZKŠ je šolam posredovalo navodila, da seznam gradiv s cenami, razčlenjenimi po razredih in po posameznih gradivih, do 15. junija javno objavijo na spletni strani šole.

Tako je bilo vse pripravljeno za začetek zbiranja podatkov. V začetku novega šolskega leta so regionalni aktivni posredovali zbrane podatke ZASSS, člani DS za učbenike smo jih obdelali in rezultate predstavili na posvetovanju ZASSS v Škofji Loki

Osnovni podatki in rezultati o izvedeni analizi cen DZ

Podatke o skupni nabavni ceni DZ in drugih učnih gradiv je prispevalo 82 OŠ iz 8 aktivov. Vse cene v tabelah so izražene v evrih.

Razlike med minimalnimi in maksimalnimi cenami so očitne.

Razred	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Skupaj
MAKSIMUM	103,30	99,33	107,50	127,95	173,02	206,54	199,11	213,71	166,50	1.169,16
MINIMUM	19,00	20,70	29,10	37,30	38,40	31,90	33,50	44,10	36,00	429,73
POVPREČNO	54,02	57,55	66,26	79,53	77,71	94,90	89,38	101,94	80,46	703,61

Preglednica 1: Maksimalna in minimalna cena delovnih zvezkov in drugih učnih gradiv, ki so jih v šolskem letu 2012/2013 morali plačati starši za posamezen razred osnovne šole ter maksimalna in minimalna skupna cena za vseh devet razredov, v primerjavi z izračunano vseslovensko povprečno ceno na razred oziroma povprečno skupno ceno za vseh devet razredov.

Že v lanskem šolskem letu smo ugotavljali, da se povprečne cene DZ med posameznimi aktivni močno razlikujejo, kar so potrdili tudi letošnji podatki. Primerjava lanskih in letošnjih podatkov pa kaže, da je povprečna cena DZ letos praviloma nižja.

Aktiv	2012	2011	Razlika
POMURJE	826,49	873,82	- 47,33
LJUBLJANA	756,42	699,78	+ 56,64
ZGORNJA GORENJSKA	708,82	736,62	- 27,80
MARIBOR	673,53	ni podatka	
POD KRVAVCEM	645,00	737,44	- 92,44
DOMŽALE/ KAMNIK	617,86	661,98	- 44,12
NOTRANJSKA	616,66	685,21	- 68,55
ŠKOFJA LOKA	567,33	ni podatka	
POVPREČNO SLOVENIJA	703,61	766,81	- 63,20

Preglednica 2: Primerjava povprečnih cen delovnih zvezkov in drugih učnih gradiv po aktivih in za celo državo v lanskem in letošnjem šolskem letu ter razlika v ceni med šolskima letoma.

Kratek povzetek analize:

- število sodelujočih OŠ 82 (lansko leto 92),
- razlike med aktivni so še zmeraj zelo velike,
- povprečna cena DZ se je v primerjavi s prejšnjim šolskim letom znižala, tako v posameznih aktivih (izjema je ASSLOŠ), kot tudi v slovenskem povprečju, kjer je nižja za 63,20 evrov,
- opazamo, da kljub navodilom MIZKŠ, podatkov o cenah DZ na svojih spletnih straneh ne objavljajo vse šole.

Kaj smo z analizo uspeli narediti:

- vsakoletna analiza omogoča argumentirano razpravo staršev, učiteljev in ravnateljev pred potrditvijo skupne nabavne cene DZ,
- zbrani podatki so prispevali k povprečnemu znižanju cen DZ,
- DZ se praviloma redno uporabljajo.

Kaj bi še lahko naredili:

- zbrali podatke iz več OŠ,
- zelo zanimiva bi bila analiza nabavnih cen DZ v povezavi z uspehom na NPZ. Na MIZKŠ bi morali imeti vse te podatke in statistična obdelava in analiza teh podatkov bi bila za vse akterje OŠ v Sloveniji zelo zanimiva.

Pripravil Danijel Žižek

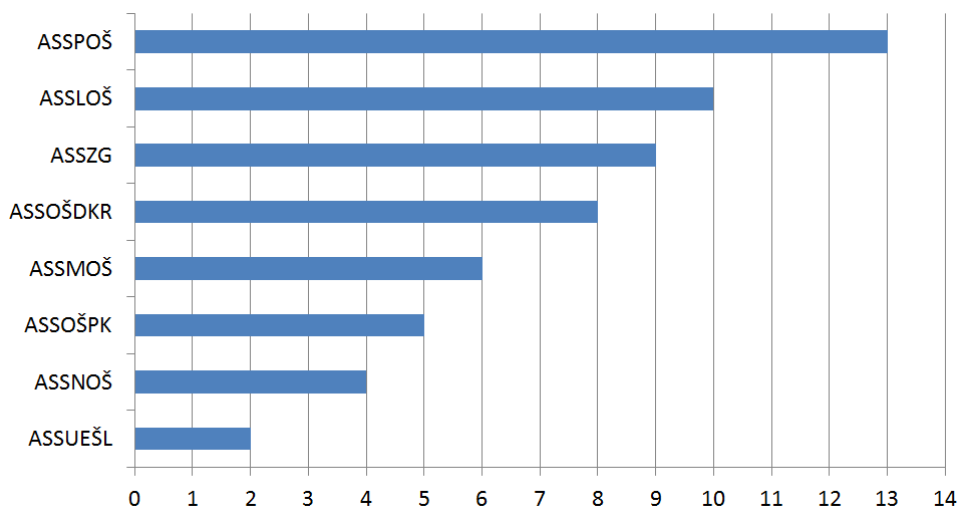

Prepoved začetka pouka pred 7:30 – Raziskava ZASSS

Dne 29. 6. 2012 je bil v Uradnem listu Republike Slovenije objavljen Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole (UL RS, št. 50/12). Četrty odstavek 5. člena določa, da se pouk ne sme začeti pred 7:30 uro (v nadaljevanju: določba pravilnika). Pouk pomeni »redne« ure pouka ter dopolnilni in dodatni pouk.

NAMEN RAZISKAVE: ZASSS je pripravil vprašalnik, s katerim je želel na posameznih osnovnih šolah (OŠ) preveriti, ali določba pravilnika vpliva na spremembo začetka pouka na OŠ in v kolikšni meri določba vpliva na organizacijo pouka in dela v OŠ.

VZOREC: Vprašalnik je bil razposlan vsem šolam, včlanjenim v ZASSS. Nanj je odgovorilo 57 šol iz osmih (od skupno enajstih) aktivov svetov staršev. Vzorec šol je majhen in ne odraža stanja na vseh OŠ, vendar pa predstavlja 13% vseh slovenskih OŠ.

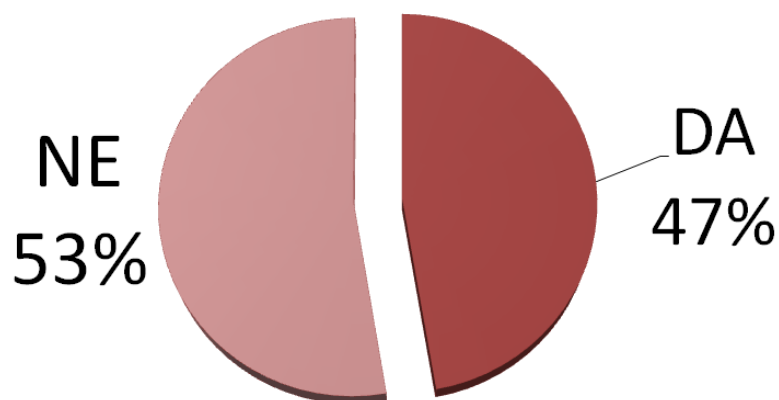
Slika 1. Prikaz števila sodelujočih šol po aktivih. Sodelovalo je osem aktivov.

PREDSTAVITEV REZULTATOV: Odgovori šol so predstavljeni brez statistične obdelave podatkov in so vsebinsko nazorni in primerni za ugotavljanje stanja na šolah v zvezi z določbo pravilnika.

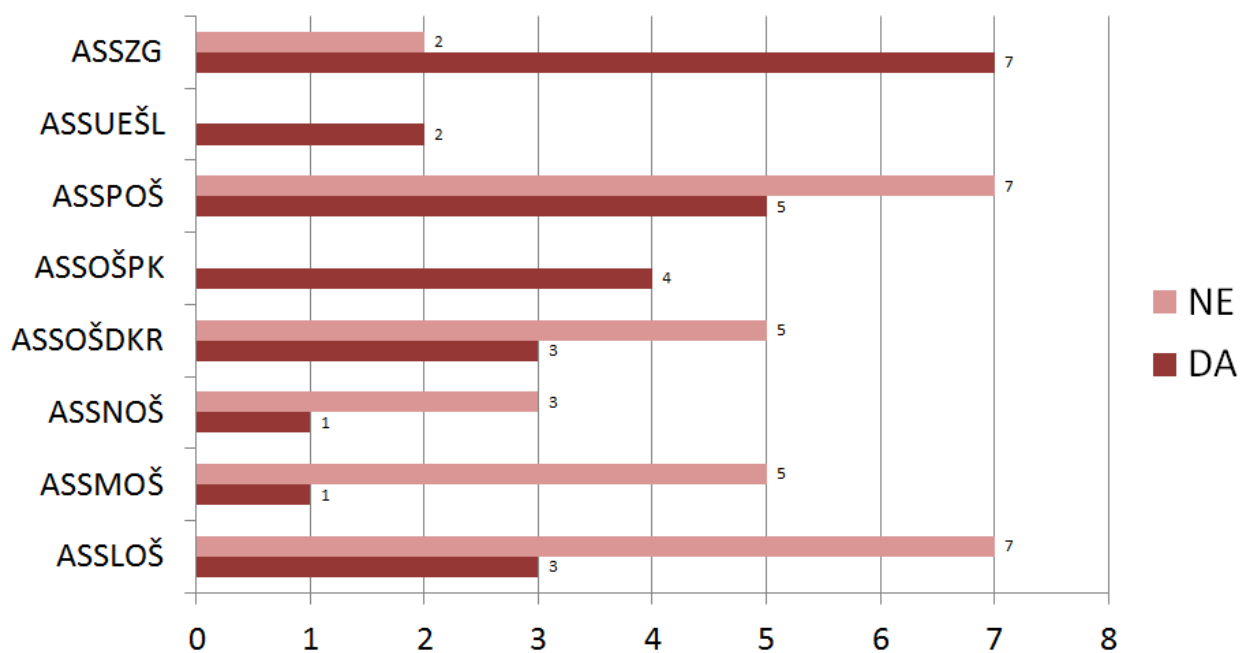

Osnovno vprašanje je bilo: Ali je določba pravilnika vplivala na začetek pouka oziroma na začetek prve ure pouka?

Skoraj polovica šol (47 % šol) je odgovorila pritrdilno.

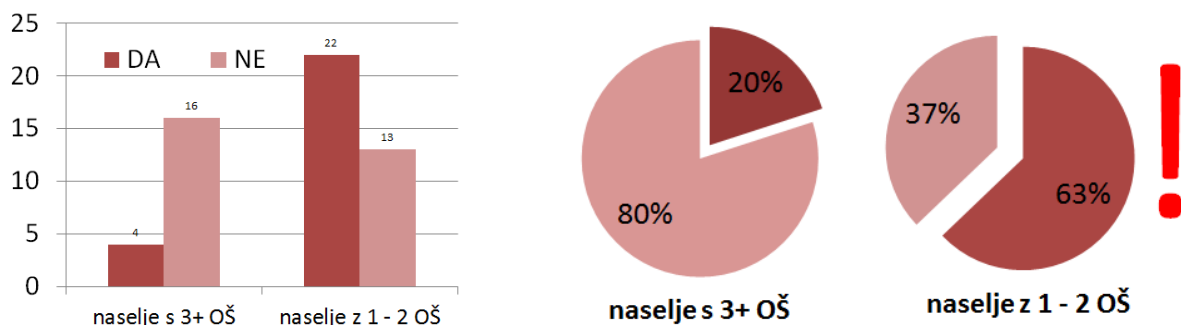
Slika 2. Prikaz vpliva določbe pravilnika na začetek pouka – prve šolske ure.

Slika 3. Pregled odgovorov šol po posameznih aktivih.

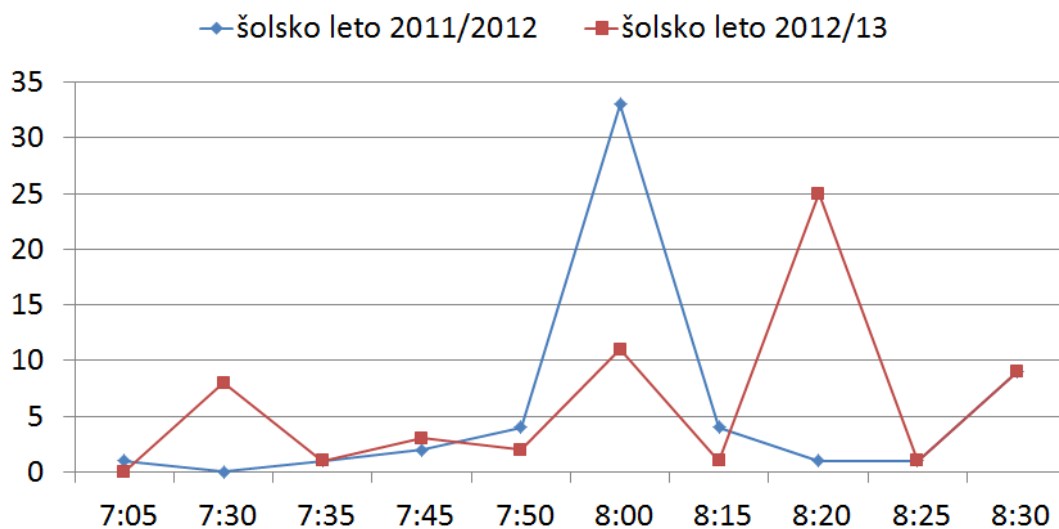
Ugotovljeno je bilo, da velikost naselja opazno vpliva na odgovor, zato je bilo potrebno za predstavitev dejanskega vpliva določbe pravilnika odgovore ločiti na tiste, ki so bili pridobljeni iz šol, ki so v naselju s tremi ali več OŠ, in druge, pridobljene iz šol z eno ali dvema OŠ v naselju.

Iz odgovorov izhaja, da je določba pravilnika bolj vplivala na začetek pouka na šolah, ki so v naseljih z eno ali dvema OŠ kot pa na šolah v večjih mestih.

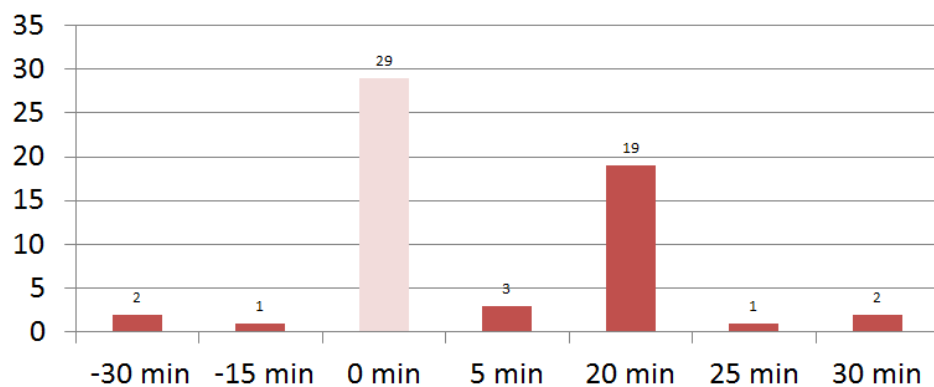
Slika 4. Prikaz vpliva določbe pravilnika na začetek pouka glede na število OŠ v naselju.

8:00 kot najpogostejša ura pričetka pouka (brez predur) v preteklem šolskem letu, se je v tem šolskem letu zamaknila na 8:20.

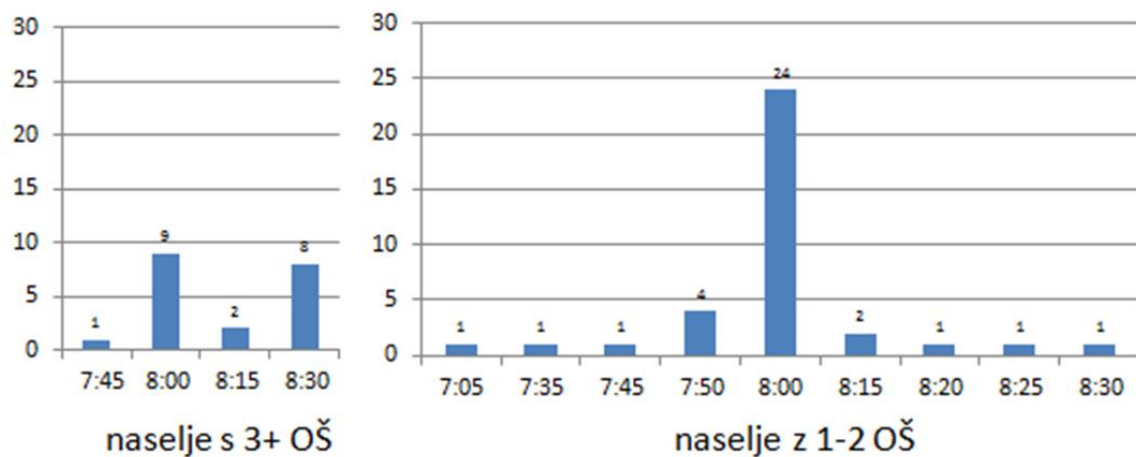

Slika 5. Pregled primerjave ure začetka pouka v preteklem šolskem letu 2011/12 in v tem šolskem letu 2012/13, ko je bilo potrebno upoštevati določbo pravilnika.

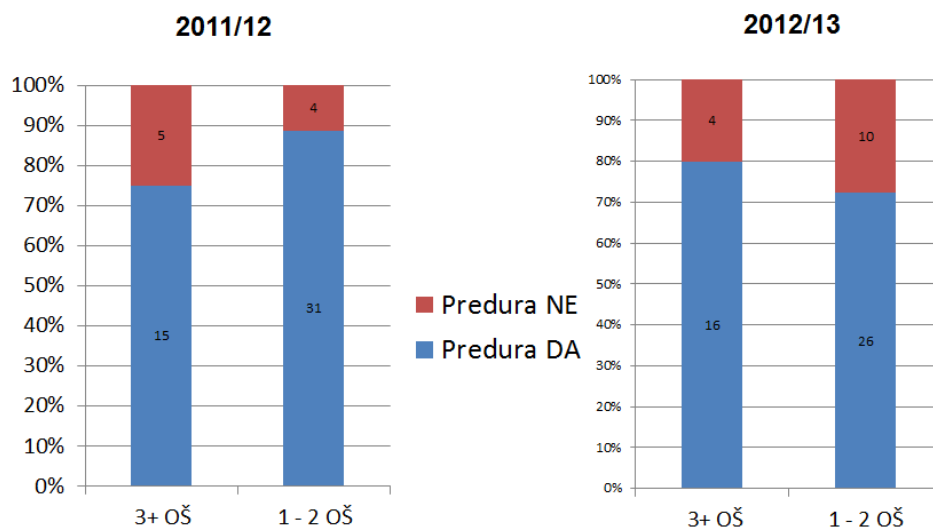
Približno polovica sodelujočih šol ure začetka pouka ni spremenila (29 OŠ). Pri šolah, ki so spremenile uro začetka pouka, je največkrat (19 OŠ) naveden zamik 20 minut. Kot izhaja iz obrazložitve odgovorov šol, je premik posledica dejstva, da se prva šolska ura v tem šolskem letu začne ob 8:20, ob 7:30 pa se začne predura. Nekatere šole so skrajšale preduro, zato da lahko upoštevajo določbo pravilnika. Dve šoli sta spremenili uro začetka pouka ne glede na določbo pravilnika. Ena šola začne preduro iz tehničnih razlogov (z odobritvijo pristojnega ministrstva) pred 7:30.

Slika 6. Prikaz spremembe ure začetka pouka v šolskem letu 2012-2013.

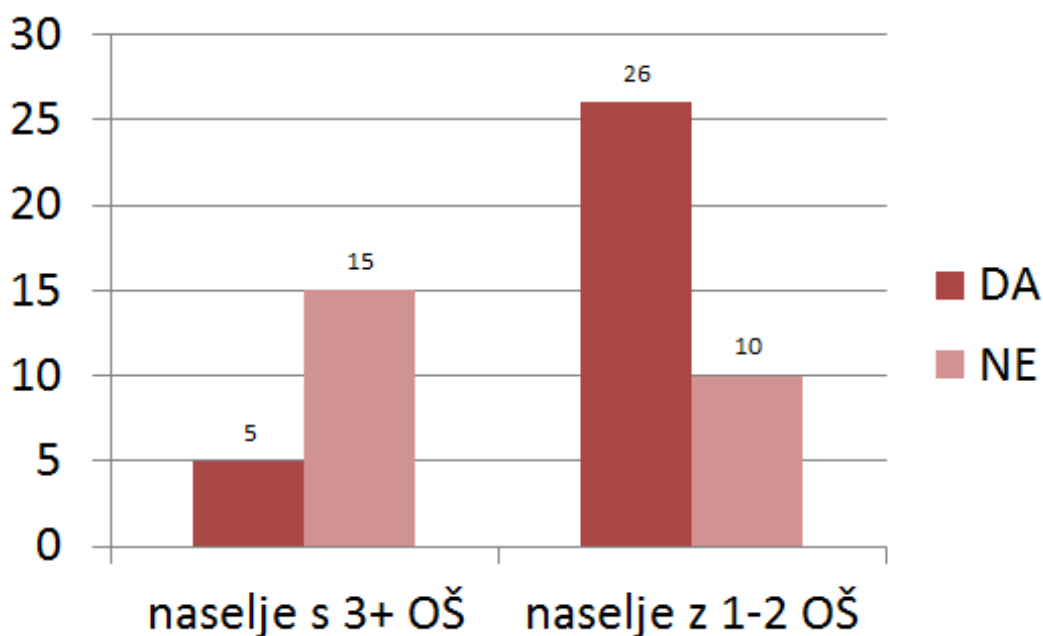
Slika 7. Razpršenost začetka pouka na šolah v naseljih z eno ali dvema OŠ je bistveno večja kot v večjih mestih, večinoma zaradi prilagajanja na avtobusne in druge prevoze učencev v šolo.

Slika 8. Prikaz števila predur v preteklem in letošnjem šolskem letu.

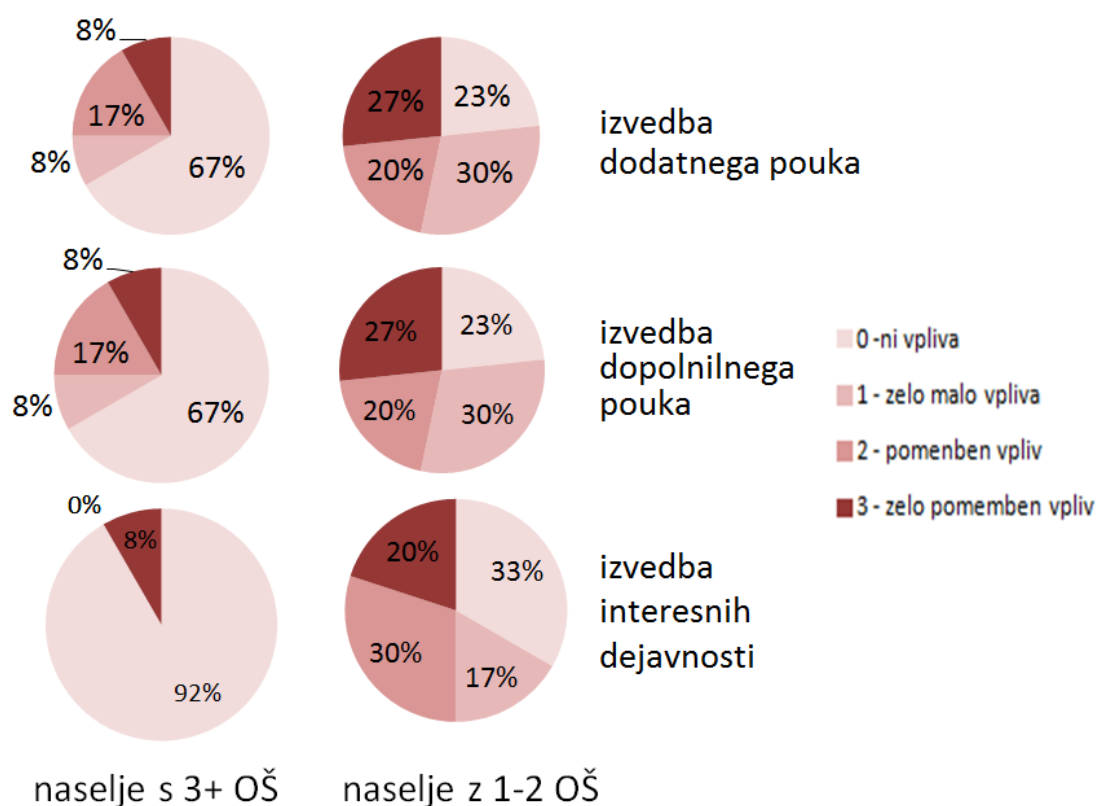
Iz šol smo pridobili tudi podatke o tem, ali je določba pravilnika vplivala na organizacijo pouka in dela v šoli. Izpostavili smo določena področja, na katera bi lahko določba pravilnika vplivala. Pričakovati je bilo, da omejitev ure začetka pouka ne bo vplivala samo na uro začetka pouka, pač pa na aktivnosti preko celega dne. Enako je bilo pričakovati vpliv na druge aktivnosti, tako tiste, ki se navezujejo na pouk, kot tudi tiste, ki niso vezane na pouk, ter na druge aktivnosti učencev izven šole (in so vezane na organizacijo pouka na šoli).

Opredeljena so bila naslednja področja: izvedba dodatnega pouka, izvedba dopolnilnega pouka, izvedba izbirnih predmetov, izvedba interesnih dejavnosti (vse možnosti – od interesnih dejavnosti, ki so organizirane v okviru šole v času podaljšanega bivanja do tistih, ki se izvajajo izven šole v času podaljšanega bivanja), prevozi učencev v šolo in domov (avtobusni prevozi in dodatni prevozi učencev s kombiji), število učencev vozačev v jutranjem varstvu, število učencev v podaljšanem bivanju in druga področja.

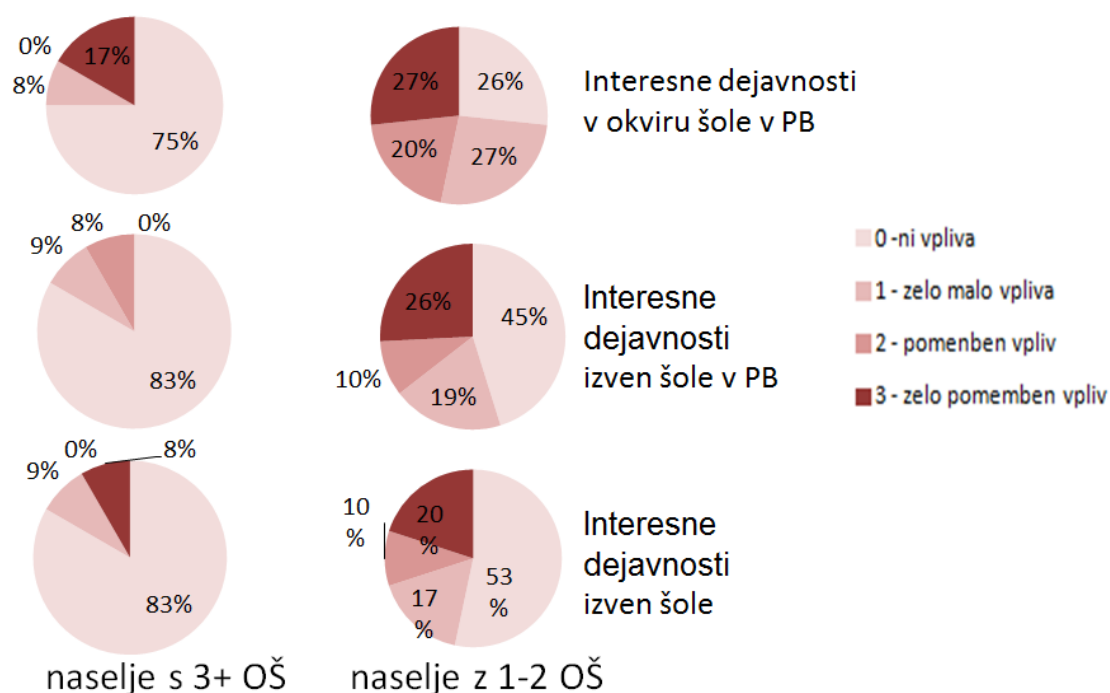

Slika 9. Vpliv določbe pravilnika na organizacijo pouka in dela na šoli.

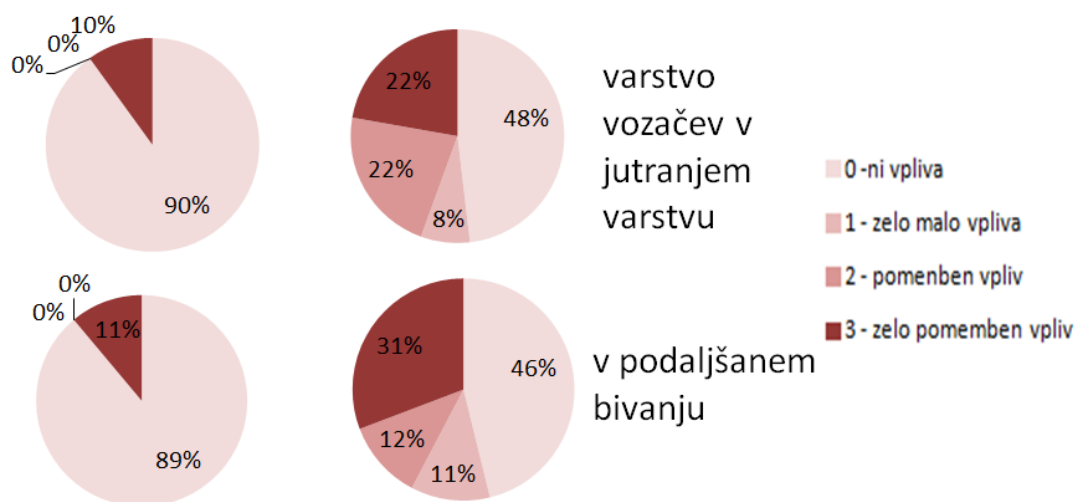
Sledijo prikazi skupnih odgovorov šol po posameznih področjih, na katerih se kaže vpliv določbe pravilnika:

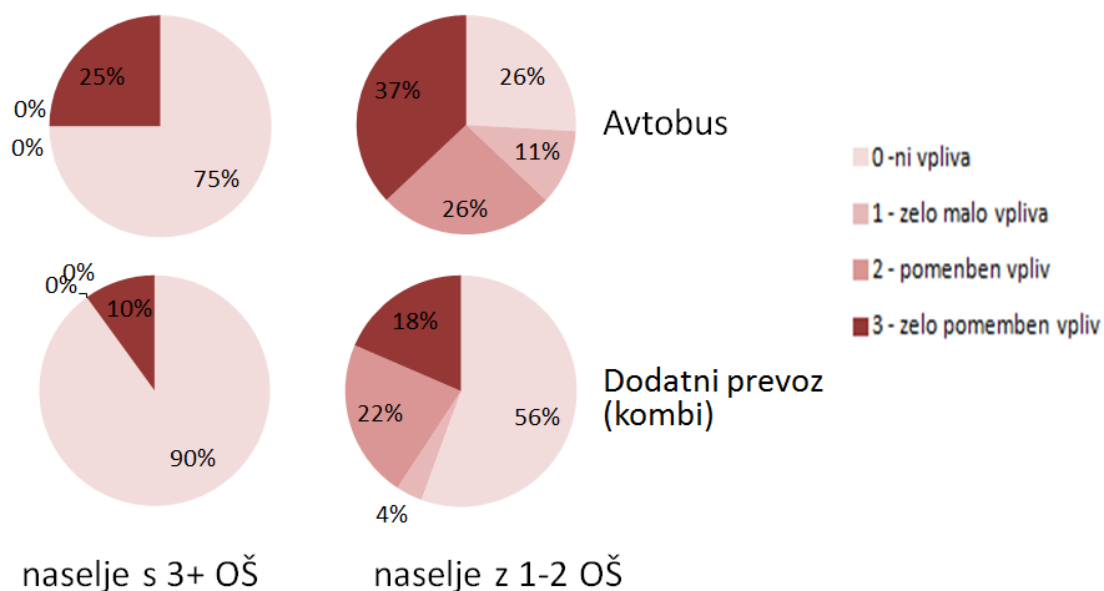
Slika 10a. Prikaz vpliva določbe pravilnika po posameznih področjih.

Slika 10b. Prikaz vpliva določbe pravilnika na izvedbo interesnih dejavnosti. PB-podaljšano bivanje.

Slika 10c. Prikaz vpliva določbe pravilnika na število učencev v jutranjem varstvu in podaljšanem bivanju.

Slika 10d. Prikaz vpliva določbe pravilnika na izvedbo prevozov.

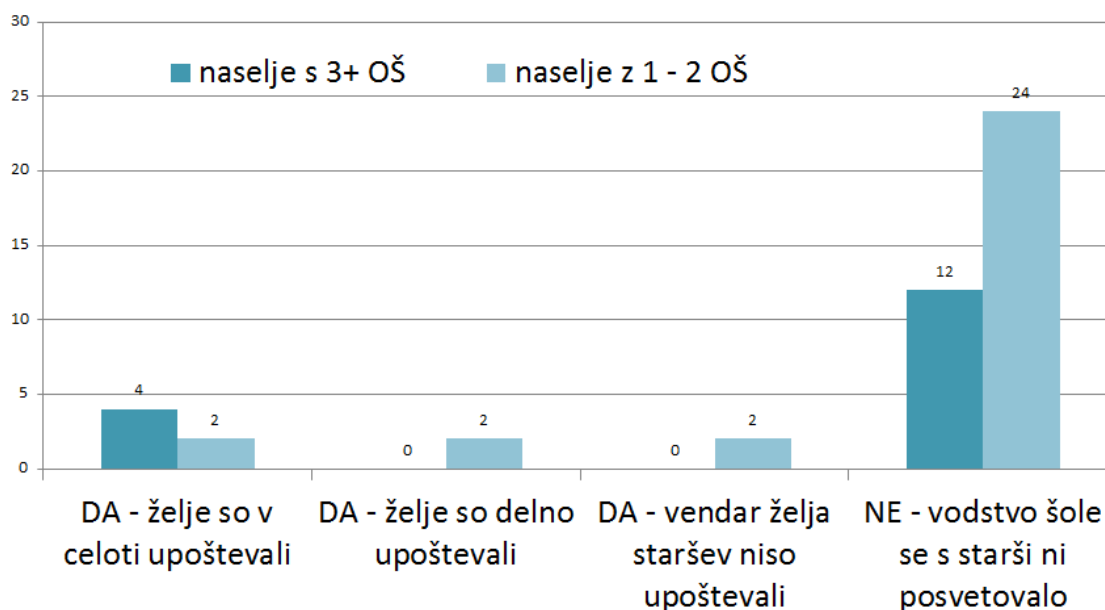
Iz odgovorov šol so povzete konkretne težave, ki so po mnenju šol nastale na osnovi določbe pravilnika:

- Otroci več časa preživijo v šoli. Poleg tega je v popoldanskem času opazna večja utrujenost učencev prve triade.
- V jutranjem času se je povečalo število učencev na šoli. Ker se je na določenih šolah začetek pouka zamaknil, učenci, ki jih v šolo vozijo starši (iz utemeljenih razlogov), v letošnjem šolskem letu potrebujejo jutranje varstvo.
- Jutranje varstvo nudi zgolj varstvo - za otroke je to v veliko primerih, kot ugotavljajo šole, neustrezno »zapravljen čas«.
- Težave v izvedbi prevozov učencev v šolo in nazaj. Nekatere šole, ki imajo veliko učencev vozačev, so se ob zahtevani spremembi premika začetka ure pouka srečale z resnim

problemom reorganizacije prevozov. V preteklem šolskem letu je bil prevoz učencev ustrezno vezan na redne avtobusne linije/javni prevoz, prevoze v sodelovanju s prevozi dijakov v srednje šole ipd. Zahteve staršev po prevozu učencev v šolo tik pred začetkom pouka in ne npr. eno uro prej. Lokalna skupnost ne želi dodatnih stroškov zaradi dodatnih prevozov.

- Reorganizacija podaljšanega bivanja, reorganizacija izvedbe izbirnih predmetov, dopolnilnega in dodatnega pouka.
- Prekrivanje interesnih dejavnosti med seboj in tudi z izbirnimi predmeti –nekateri šole navajajo, da imajo v tem šolskem letu manj interesnih dejavnosti na šoli in manj učencev v interesnih dejavnostih. Zamik izvedbe izbirnih predmetov, dodatnega in dopolnilnega pouka v popoldne »skrajša« čas, ki je na voljo interesnim dejavnostim.
- Reorganizacija časa za malico/kosilo (ukinitev enega daljšega odmora, čeprav je bila to dobra praksa).

Iz razloga vključenosti staršev v aktivnosti šole je bilo zastavljeno šolam tudi vprašanje o vključenosti staršev pri spremembah urnika. Iz odgovorov šol izhaja, da se v večini primerov vodstvo šole ni posvetovalo s svetom staršev.

Slika 11. Prikaz števila šol, ki so se pred uvedbo spremembe urnika posvetovale s starši.

TEMELJNE UGOTOVITVE IN PREDLOGI ZASSS, KI IZHAJAJO IZ PRIDOBLENIH ODGOVOROV ŠOL:

- Določba pravilnika je vplivala na organizacijo pouka in dela na približno polovici šol – večinoma gre za šole v naseljih z eno ali dvema OŠ.
Predlog: Uro 7:30 bi lahko pristojno ministrstvo predlagalo kot priporočeno najbolj zgodnjo uro začetka pouka in ne kot prepoved začetka pouka pred navedeno uro. Smiselno je, da je šola avtonomna pri določenih odločitvah, posebej tistih, ki so vezane na prilagojenost lokalnemu okolju, v katerem se šola nahaja.
- Jutranje varstvo (vozačev) ni ustrezno urejeno.
Predlog: Jutranje varstvo učencev vozačev, kot tudi vseh učencev, ki so pred poukom na šoli, je potrebno organizirati na drugačen način. Ta čas naj ne bi bil namenjen zgolj varstvu učencev, pač pa predlagamo, da se zbere dobre prakse posameznih šol o uporabi časa, ki ga učenci preživijo v šoli pred poukom (različne dejavnosti, manjše skupine, možnost priprave na pouk, aktivnosti npr. v knjižnici ipd., individualno delo z učenci).
- Prekrivanje dejavnosti v podaljšanem bivanju.
Predlog: Podrobnejša preučitev dogajanja v podaljšanem bivanju v povezavi z drugimi aktivnostmi na šolah.
- Vodstvo šole se pred uvedbo sprememb v večini primerov ni posvetovalo s starši.
Predlog: Dejstvo, da so morale šole določbo pravilnika pristojnega ministrstva dosledno upoštevati, ne spremeni dejstva, da šola pri pomembnih vprašanjih, ki se dotikajo tudi staršev in njihovih otrok, sodeluje s starši in tudi sprejema odločitve v dogovoru s starši.

Priloga: VPRAŠALNIK v dodatku okrožnice

Vsem sodelujočim šolam se ponovno zahvaljujemo za sodelovanje.

Pripravila: ZASSS

VPRAŠALNIK - ZAČETEK POUKA

V Uradnem listu RS z dne 29. 6. 2012 je bil objavljen Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole. Četrty odstavek 5. člena določa, da se pouk ne sme začeti pred 7:30 uro.

S tem vprašalnikom želimo v ZASSS preveriti, ali navedena določba v praksi vpliva na organizacijo pouka in dela v osnovnih šolah.

Zbrani podatki bodo predstavljeni kot skupni podatki na spletni strani ZASSS brez imen šol.

Za sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Naziv šole: _____

1. Kdaj se je na vaši šoli pričel pouk (1. šolska ura) **v preteklem šolskem letu 2011/12?**

Ob _____ uri.

2. Ste imeli na vaši šoli **v preteklem šolskem letu** predure (ura pouka pred 1. šolsko uro oziroma 0. šolska ura, dodatni, dopolnilni pouk)?

a) DA, predura je trajala od _____ do _____ ure.

b) NE

3. Kdaj se na vaši šoli pričel pouk (1. šolska ura) **v tem šolskem letu 2012/13?**

Ob _____ uri.

4. Imate na vaši šoli v tem šolskem letu predure (ura pouka pred 1. šolsko uro)?

a) DA, predura traja od _____ do _____ ure.

b) NE

5. Ali je določba pravilnika vplivala na začetek pouka (1. šolske ure)?

1. DA

2. NE

6. Ali je določba pravilnika vplivala na organizacijo pouka in dela na vaši OŠ?

a) DA

b) NE

Če DA - na katerih področjih in v kolikšni meri?

Ocenite z ocenami od 0 do 3 vpliv uveljavitve določbe pravilnika na vaši šoli na posameznem področju: ocena 0 pomeni, da uveljavitev ni nič vplivala, ocena 1, da je vplivala zelo malo, ocena 2, da je pomembno vplivala, in ocena 3, da je uveljavitev določbe zelo pomembno vplivala na posamezno področje organizacije pouka in dela na vaši šoli.

Če želite, lahko vpliv na posameznem področju dodatno obrazložite.

	0	1	2	3	Obrazložitev
Izvedba dodatnega pouka					
Izvedba dopolnilnega pouka					
Izvedba izbirnih predmetov					
Izvedba interesnih dejavnosti v okviru šole v času podaljšanega bivanja (PB)					
Izvedba interesnih dejavnosti izven šole v času PB					
Izvedba interesnih dejavnosti izven šole v času PB in ki se ne izvajajo na šoli					
Avtobusni prevozi učencev					
Dodatni prevozi učencev (kombi)					
Število učencev vozačev v jutranjem varstvu					Povečalo se je število učencev vozačev v jutranjem varstvu. Zmanjšalo se je število učencev vozačev v jutranjem varstvu.
Število učencev v PB					Povečalo se je število učencev v PB. Zmanjšalo se je število učencev v PB.
Drugo (opišite):					
Drugo (opišite):					

7. Ali se je vodstvo šole posvetovalo s starši o spremembah urnika, da bo skladen z novim pravilnikom in prilagojen okolju šole?

- a) DA – želje so v celoti upoštevali
- b) DA – želje so delno upoštevali
- c) DA – vendar želja staršev niso upoštevali
- d) NE – vodstvo šole se s starši ni posvetovalo

Obrazložite, če želite:

8. Katere konkretne težave so nastale zaradi spremenjene zakonodaje?

9. Je vaša šola v mestu, ki ima najmanj tri osnovne šole?

- DA
- NE

10. Kolikšen je na vaši šoli delež učencev, ki se vozijo (vozači)?

_____ % (lahko približna ocena)